

[Avaleht](#) > ... > [Kohtuasja Algamine](#) > [Õigusabi](#) > Spain

Õigusabi

Sisu koostaja:

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

 Hispaania

1 Millised kulud on seotud kohtumenetlusega ja kes peab need tavaliselt kandma?

Hispaanias on õigusemõistmine avalik teenus, mida osutatakse tasuta. Teenuse kasutamise eest tasu ei võeta. Kohtuvaidlused toovad aga tavaliselt kaasa teatavad kulud, mis on peamiselt järgmised:

1. advokaadi (*abogado*) ja esindaja (*procurador*) tasud,
2. ametlikes väljaannetes teadete avaldamise kulud,
3. kautsjon, mis on vajalik teatavate edasikaebuste esitamiseks,
4. eksperditasud.

Üldiselt peab asjaomane pool need kulud tasuma ette. Menetluse lõpus peab kohus otsustama, kes need kulud lõppkokkuvõttes kannab, kasutades selleks nn kohtukulude väljamõistmist (*condena en costas*), mille aluseks on põhimõte „kaotaja maksab“.

2 Mis täpselt on tasuta õigusabi?

Hispaania põhiseaduse artikli 119 kohaselt on tasuta õigusabi menetlus, mille puhul isikud, kes suudavad tõendada, et neil puuduvad piisavad rahalised vahendid, vabastatakse advokaadi ja esindaja tasude, ekspertide teenuste tasude, kautsjoni, kohtulõivude jms maksmisest.

Konkreetsemalt hõlmab see näiteks järgmist:

1. kohtueelne õigusnõustamine,
2. advokaadi ja esindaja tasud,
3. ametlikes väljaannetes teadete avaldamise kulud,
4. kautsjon, mis on vajalik teatavate edasikaebuste esitamiseks,
5. eksperditasud.

Ainult piiriüleste vaidluste puhul (pärast tasuta õigusabi seaduse (*Ley de asistencia Jurídica Gratuita*) reformimist 18. juuli 2005. aasta seadusega 16/2005, millega see viidi kooskõlla direktiiviga 2002/8/EÜ) on eespool nimetatud õiguste hulka lisatud järgmised:

- a) suulise tõlke teenused;
- b) dokumentide kirjalik tõlge;
- c) sõidukulud juhul, kui isik peab isiklikult kohtusse ilmuma;
- d) kaitsmine advokaadi poolt ja esindamine esindaja poolt, isegi kui see ei ole vajalik, ent kohus nõuab seda poolte võrdsuse tagamiseks.

3 Millistel tingimustel tasuta õigusabi antakse?

Kõik ELi kodanikud, kes suudavad tõendada, et neil ei ole piisavalt rahalisi vahendeid (piiriüleste vaidluste puhul käib see ainult füüsiliste isikute kohta).

a) Kolmandate riikide kodanikud, kes elavad seaduslikult Hispaanias või kelle õigust on tunnustatud rahvusvahelistes konventsioonides (nt rahvusvahelist lapseröövi käsitlevad konventsioonid), saavad samuti kasutada seda õigust ELi kodanikega samadel tingimustel.

b) Tööõiguslikes küsimustes kõik töötajad, olenemata nende kodakondsusest ja rahalistest vahenditest.

c) Avaliku huvi ühendused ja sihtasutused.

Kriminaal- ja haldusmenetluses ning esialgses haldusmenetluses välisriigi kodanikud, kes suudavad tõendada, et neil ei ole piisavalt vahendeid kohtumenetluseks, isegi juhul, kui nad ei ela seaduslikult Hispaanias.

Õigus saada tasuta õigusabi on olenemata kohtumenetluseks vajalike vahendite olemasolust soopõhiste kuritegude, terrorismi ja inimkaubanduse ohvritel, samuti alaealistel ja vaimupuudega isikutel, kui nad on langenud väärkohtlemise või halva kohtlemise ohvriks, kusjuures ohvri surma korral laieneb see õigus ka nende üleelanud pereliikmetele, tingimusel et nad ei olnud kuriteo toimepanijad.

Tasuta õigusabi antakse olenemata kohtumenetluseks vajalike vahendite olemasolust ka isikutele, kes suudavad tõendada õnnetuse tagajärjel tekkinud püsivaid tagajärgi, mille tõttu nad ei saa täielikult oma tavapärast tööd või kutsetegevust jätkata, ja kes vajavad teiste isikute abi, kui vaidluse esemeks on kahju hüvitamise nõue.

Töökohtutes töötajate ja sotsiaalkindlustussüsteemist toetuse saajate kaitseks kohtumenetlustes, ilma et oleks vaja tõendada rahaliste vahendite ebapiisavust.

Piiriüleste vaidluste puhul võib tasuta õigusabi saada, kui asjaomane isik suudab tõendada, et tal ei ole võimalik menetluskulusid katta, kuna elukallidus on selles liikmesriigis, kus asjaomane isik elab, ja Hispaanias erinev.

4 Kas tasuta õigusabi antakse kõikide menetlusliikide korral?

Tasuta õigusabi võib anda igat liiki menetluste puhul, olenemata sellest, kas tegemist on hagiga või hagita menetlusega, mis hõlmavad üle 2000 euro suuruseid summasid, välja arvatud juhul, kui vaidlusalune küsimus nõuab advokaadi abi, ning see hõlmab kõiki menetlusi, võimalikke edasikaebusi ja kohtuotsuste täitmist.

Alla 2000 euro suuruse nõude menetlustes, kus advokaadi ega esindaja kaasamine ei ole kohustuslik, võib tasuta õigusabi taotleda ka siis, kui teine pool sellist professionaali kasutab või kui kohtunik või kohus seda sõnaselgelt nõuab, et tagada pooltevaheline võrdsus.

5 Kas eriolukordade jaoks on olemas erikord?

Võimalik on ajutine ametisse nimetamine kas advokaatuuri (*Colegio de Abogados*) poolt maksimaalselt 15 tööpäeva jooksul pärast taotluse saamist või kohtu korraldusel.

6 Kust saada tasuta õigusabi taotluse vorm?

Advokaatuuri õigusnõustamisteenistusest (*Servicio de orientación jurídica*), kohtute kantseleidelt (*Decanatos de los Juzgados*) ja provintsi õigusabikomisjonilt (*Comisiones provinciales de Asistencia Jurídica Gratuita*).

Advokaatuuri üldnõukogu (*Consejo General de la Abogacía Española*) pakub kodanikele tasuta õigusabi veebiportaali [Justicia Gratuita](#), kus on muu hulgas võimalik täita tasuta õigusabi taotluse vorm või kontrollida, kas tasuta õigusabi saamiseks vajalikud rahalised tingimused on täidetud, kuigi dokumendid ja taotlus tuleb alati esitada allpool kirjeldatud viisil.

Kellele esitada taotlus?

Tasuta õigusabi taotlus koos asjakohaste dokumentidega tuleb esitada põhikohtuasja menetleva kohtu

asukohajärgsele advokatuuri õigusabiteenistusele või juhul, kui menetlust ei ole algatatud, taotleja elukohajärgsele kohtule.

7 Millised dokumendid tuleb esitada koos tasuta õigusabi taotluse vormiga?

Dokumendid, mis on seotud järgmisega:

1. asjaomase isiku ja tema pereliikmete majanduslik olukord,
2. isiklikud ja perekondlikud asjaolud,
3. taotletav õiguskaitse.

Täpsemalt järgmised dokumendid:

- tõend äriühingu tulumaksu tasumise kohta (*Certificado de liquidación del Impuesto sobre Sociedades*) (juriidiliste isikute puhul);
- avalikes huvides tegutsemise deklaratsiooni koopia või sihtasutuste registri (*Registro de Fundaciones*) kande koopia (juriidiliste isikute puhul);
- omandiõiguse tõend (*Certificado de signos externos*), mille on välja andnud taotleja elukohajärgne omavalitsus;
- elukohatõend (*Certificado de empadronamiento*);
- riikliku tööturuasutuse (Instituto Nacional de Empleo, INEM) tõend töötuse perioodi ja saadud hüvitiste kohta;
- tõend riikliku pensioni saamise kohta (*Certificado de cobro de pensiones publicas*);
- riikliku tööhõiveameti (*Servicio Público de Empleo Estatal, SPEE*) tõend töötushüvitise saamise kohta ja ajavahemiku kohta, mille eest seda makstakse;
- muu (mis tahes dokument, mida kasutatakse väidetavate asjaolude tõendamiseks).

Taotlusprotsessi kiirendamiseks võib mitut sellist tõendit taotleda menetlusosaliste nimel advokatuur, kui teda on selleks sõnaselgelt volitatud.

8 Kuhu esitada tasuta õigusabi taotlus?

Tasuta õigusabi taotlus tuleb esitada põhikohtuasja menetleva kohtu asukohajärgsele advokatuuri õigusabiteenistusele või juhul, kui menetlust ei ole algatatud, taotleja elukohajärgsele kohtule. Viimasel juhul peab kohus taotluse viivitamata edastama territoriaalse pädevusega advokatuurile.

Advokatuur on vastuvõttev asutus piiriüleste vaidlustega seoses esitatavate taotluste puhul. Selliste vaidluste puhul on edastavaks asutuseks see advokatuur, kelle tööpiirkonnas asub taotluse esitaja alaline või peamine elukoht.

Euroopa Liidu kodanik, kelle elukohariik on õigusabi taotluste edastamise Euroopa kokkuleppe osaline, võib esitada taotluse oma riigi poolt kokkuleppe täitmiseks määratud keskasutusele.

Taotlus tuleb esitada enne menetluse algatamist, või kui tasuta õigusabi taotleb kostja, siis enne taotluse vaidlustamist. Hageja ja kostja võivad siiski tasuta õigusabi taotleda ka hiljem, kui nad suudavad tõendada, et nende rahaline olukord on muutunud.

9 Kuidas ma saan teada, kas mul on õigus saada tasuta õigusabi?

Advokatuur võib teha järgmisi esialgseid otsuseid:

- a) teatada asjaomasele isikule, et taotluses esineb puudusi, mis tuleb kõrvaldada kümne päeva jooksul, vastasel juhul lükatakse taotlus tagasi;
- b) tunnistada taotluse vastuvõetamatuks ja põhjendamatuks ning teavitada sellest õigusabikomisjoni;
- c) tunnistada taotluse vastavust õigusnormidele, mispuhul ta määrab hiljemalt 15 päeva pärast advokaadi,

teavitades sellest esindajate liitu (*Colegio de Procuradores*), et viimane saaks kolme päeva jooksul määrata esindaja. Advokatuur edastab taotluse õigusabikomisjonile lõplikuks heakskiitmiseks.

Kui advokatuur ei suuda 15 päeva jooksul otsust teha, peab taotleja saatma oma taotluse uuesti otse õigusabikomisjonile, kes peab viivitamata määrama advokaadi (*abogado*) või esindaja (*procurador*) ning kontrollima samal ajal teavet ja dokumente.

Lõpliku otsuse tasuta õigusabi andmise või sellest keeldumise kohta peab õigusabikomisjon tegema vähemalt 30 päeva jooksul pärast toimiku kättesaamist. Kui 30 päeva möödudes ei ole otsust ikka veel tehtud, kinnitatakse advokatuuri ja esindajate liidu tehtud esialgsed otsused.

Otsusest tuleb kolme päeva jooksul teatada taotlejale, advokatuurile, esindajate liidule ja asja menetlevale kohtule, või kui menetlust ei ole algatatud, kohtu eesistujale.

10 Kuidas peaksin toimima, kui mul on õigus saada tasuta õigusabi?

Kui olete hageja, peate enne menetluse algatamist esitama taotluse põhikohtuasja menetleva kohtu asukohajärgsele advokatuurile või oma elukohajärgsele kõrgema astme kohtule.

1) Kui olete kostja, peate taotluse esitama enne nõude vaidlustamist. Kostja taotlus menetlust ei peata; kohus võib siiski omal algatusel või asjaomase isiku taotlusel anda korralduse menetluse peatamiseks kuni tasuta õigusabi andmise või sellest keeldumise otsuse tegemiseni.

Piiriüleste vaidluste puhul, kui tasuta õigusabi taotletakse selleks, et pöörduda teise liikmesriigi kohtusse, võib taotluse esitada ka taotleja alalise või peamise elukoha advokatuurile (kui tegemist on Hispaanias elavate isikutega, keda puudutab teises riigis toimuv vaidlus).

11 Kes valib mulle advokaadi, kui mul on õigus saada tasuta õigusabi?

Üldjuhul määrab advokatuur advokaadi järjekorra alusel. Asjaomane isik võib siiski nimetada ise oma advokaadi, tingimusel et advokaat loobub õigusest saada oma teenuste eest tasu.

12 Kas tasuta õigusabi hõlmab kõiki menetluskulusid?

See hõlmab järgmisi kulusid:

1. kohtueelne õigusnõustamine,
2. advokaadi ja esindaja tasud,
3. ametlikes väljaannetes teadete avaldamise kulud,
4. kautsjon, mis on vajalik teatavate edasikaebuste esitamiseks,
5. eksperditasud,
6. notariaalaktide ning kinnistus- ja äriregistri tõendite väljastamise tasude 80% suurune vähendus.

Piiriüleste vaidluste puhul on hõlmatud ka suulise ja kirjaliku tõlke teenused ning sõidukulud, kui asja arutav kohus peab isiklikult kohtusse ilmumist vajalikuks.

13 Kes kannab muud kulud, kui mul on õigus saada ainult piiratud õigusabi?

Kui taotleja sissetulek on üle kahe, kuid mitte üle viie korra suurem kui riiklik miinimumpalk, võib õigusabikomisjon erandkorras anda tasuta õigusabi taotleja isiklike ja perekondlike asjaolude alusel.

Arvesse võetakse taotleja perekonnaseisu, laste või ülalpeetavate pereliikmete arvu, kohtulõivusid ja muid menetluse algatamisest tulenevaid kulusid või muid samalaadseid kulusid, mida on objektiivselt hinnatud ja igal juhul seda, kui taotleja on paljulapseliste erikategooriasse kuulavas perekonnas üleneja sugulane.

Eelmises lõigus nimetatud tingimustega samadel tingimustel võib tasuta õigusabi anda taotleja tervisliku seisundi alusel ja 2. detsembri 2003. aasta seaduse 51/2003 (puuetega inimeste võrdsete võimaluste,

mittediskrimineerimise ja üldise ligipääsetavuse kohta) artikli 1 lõikes 2 osutatud puuetega isikutele ning isikutele, kelle ülalpidamisel nad on, kui need isikud tegutsevad menetluses nende nimel ja nende huvides, tingimusel et menetlus on seotud tervisliku seisundi või puudega, mis annab aluse selliseks erandlikuks tunnustamiseks.

Sellisel juhul peab asjaomane õigusabikomisjon sõnaselgelt kindlaks määrama, millised artiklis 6 osutatud hüvitised on taotlejale ette nähtud.

Asjaomane isik peab kuni kohtukulude kandmise otsuse tegemiseni kõik katmata kohtukulud ise kandma. Kui kohtukulud mõistetakse välja vastaspoolelt, siis hüvitab viimane toetuse saajale kõik tema kantud menetluskulud.

Teises ELi liikmesriigis elavate kodanike puhul kohaldatakse eespool nimetatud reeglilt kaalutletult, võttes arvesse elukohariigi elatustaset, et vältida taotlejale kahju tekitamist.

14 Kas tasuta õigusabi hõlmab ka apellatsioonkaebusi?

Kui asjaomases kohtuvaidluses on tunnustatud õigust tasuta õigusabile, laieneb see kõigile vaidlusega seotud menetlustele ja sündmustele, sealhulgas täitmisele, kui see toimub kahe aasta jooksul pärast esimeses kohtuastmes tehtud kohtuotsust, samuti kõigile sama vaidluse raames tehtud kohtuotsuste edasikaebustele, ilma et selleks oleks vaja esitada täiendavat taotlust.

15 Kas tasuta õigusabi võidakse enne (või isegi tagasiulatuvalt pärast) menetluse lõppu tagasi võtta?

Tasuta õigusabi andmise otsus võidakse tühistada, kui see tehti taotleja valeütluse, valeandmete esitamise või andmete esitamata jätmise põhjal.

Tasuta õigusabi andmise võib lõpetada, kui tasuta õigusabi saanud isiku majanduslik olukord paraneb kolme aasta jooksul.

Mõlemal juhul kehtib üldreegel: kohtukulud kannab kohtuvaidluse kaotanud pool.

16 Kas ma võin tasuta õigusabi andmisest keeldumise vaidlustada?

Tasuta õigusabi kohta tehtud otsuse saab edasi kaevata, kirjutades õigusabikomisjonile 10 päeva jooksul pärast otsuse teatavakstegemist. Edasikaebuse kohta teeb otsuse pädev kohus.

17 Kas tasuta õigusabi taotlus peatab aegumistähtaja kulgemise?

Tasuta õigusabi seaduse artikli 16 kohaselt ei peata see taotlus põhimõtteliselt menetlust. Kuid kohtusekretär võib omal algatusel või poolte taotlusel määrata tähtaja kulgemise peatamise, et hoida ära olukord, kus tähtaja möödumine takistab menetluse läbiviimist või kahjustab poolte võrdset kohtlemist. Tähtaja kulgemine peatub, kuniks tehakse otsus tasuta õigusabi andmise või selle andmisest keeldumise kohta või määratakse ajutiselt advokaat ja esindaja juhtudel, kui õiguslik esindamine on kas kohustuslik või õigusemõistmise huvides nõutav, tingimusel et taotlus esitati tsiviilkohtumenetlust käsitlevates õigusnormides sätestatud tähtaegade jooksul.

Kui taotlus esitatakse enne menetluse algust ja õigusemõistmine võib aegumistähtaja või õigustlõpetava tähtaja tõttu ebaõnnestuda, katkestatakse või peatatakse sellise tähtaja kulgemine kuni advokaadi ajutise määramiseni, ja kui see on kohustuslik, taotleja nimel tegutseva tasuta õigusabi andva esindaja ajutise määramiseni, või kui sellist määramist ei saa teha, kuni lõpliku haldusotsuse tegemiseni tasuta õigusabi andmise või selle andmisest keeldumise kohta.

Aegumistähtaeg hakkab uuesti kulgema, kui advokaatur teavitab taotlejat advokaadi ajutisest määramisest, või kui see on asjakohane, kui õigusabikomisjon teeb otsuse õigusabi andmise kohta, ja igal juhul kahe kuu jooksul alates taotluse esitamisest.

■ Viimati uuendatud: 24/07/2025

Käesoleva veebilehe omakeelset versiooni haldab Euroopa õiguslase koostöö võrgustiku vastav riiklik kontaktpunkt. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Komisjon ja Euroopa õiguslase koostöö võrgustik ei võta mingit vastutust ega kohustusi seoses käesolevas dokumendis esitatud või viidatud teabe ega andmetega. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.